

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-05-

Nr. (19.1-19)3-

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Ministerija), įgyvendindama Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17, 19¹ ir 28¹ straipsnių pakeitimo įstatymą (toliau – Įstatymas), kuris įsigalios 2019 m. birželio 1 d., ir siekdama sukurti palankesnes sąlygas reguliuojamiems šilumos gamintojams sudaryti tiesioginius dvišalius biokuro sandorius ir užtikrinti, kad, nustatčius energijos išteklių biržos pirmenybę, ne biržoje sudaromų sandorių rinka toliau sklandžiai veiktų, parengė ir pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimo Nr. 277 „Dėl Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Teikiamu Nutarimo projektu **siekama:**

1) Įgyvendinant Įstatymo nuostatas, sudaryti galimybes energijos išteklių rinkos dalyviams vienodomis sąlygomis konkuruoti biokuro rinkoje naudojantis skaidria, aiškiai sureguliuota ir nediskriminaciniais pagrindais veikiančia centralizuota prekybos energijos ištekliais birža;

2) Sutrumpinti terminus ir supaprastinti procedūras (papildomi atvejai, kada biokuras gali būti įsigyjamas neskelbiamų derybų būdu, atsisakoma biokuro atviro konkurso apribojimų ir kt.), kadangi siekiama subalansuoti energijos išteklių pirkimo sandorių sudarymo procedūrų trukmę tarp reguliuojamų ir nereguliuojamų šilumos gamintojų. Visiškai atsisakyti pirkimo procedūrų neįmanoma dėl galimų korupcijos apraiškų, tačiau šiuo metu galiojantys terminai ir procedūros nereguliuojamiems šilumos gamintojams yra nepagrįstai ilgi. Įsigyjant biokurą, tokie pagal procedūras sudaryti sandoriai taip pat yra patikrinami biržoje. Tai yra papildoma apsaugos priemonė, leidžianti sutrumpinti procedūrų terminus arba atsisakyti tam tikrų procedūrų, pvz., atsisakyti apribojimų atviro konkurso būdu įsigyjant biokurą;

3) Panaikinama perteklinė pareiga apie šiuos dvišalius sandorius skelbti įsigyjančiosios organizacijos interneto svetainėje, kadangi apie sudarytus dvišalius biokuro sandorius bus privaloma pranešti energijos išteklių biržos operatoriui, o šis savo ruožtu skelbs apibendrintus duomenis;

4) Įtvirtinamas draudimas indeksuoti biokuro pirkimo sutartyje nustatytą pirkimo kainą. Tai daroma ne vien atsižvelgiant į trumpą biokuro sutarčių trukmę (ne ilgesnės kaip vieni metai), bet ir į reikalavimą sudaryti ekonomiškai naudingesnius sandorius, o to įvertinti neįmanoma, jeigu kaina yra indeksuojama;

5) Atsižvelgiant į priimtą Įstatymą ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymą, atlikti redakcinius pakeitimus.

Taip pat teikiame apibendrintą informaciją apie Nutarimo projektu sprendžiamą problemą, siūlomas problemos sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	Nevienodos sąlygos rinkos dalyviams konkuruojant dėl energijos išteklių ir prisidedant prie vidutinės energijos išteklių biržos kainos formavimo. Reguluojamiems šilumos gamintojams teisės aktai nustato neproporcingai ilgus terminus ir sudėtingas procedūras tiesiogiai sudaryti biokuro sandorius, tačiau, supaprastinus sąlygas greičiau sudaryti tiesioginius dvišalius sandorius, gali sumažėti tokių sandorių kontrolė.
II. Siūlomos priemonės	Pareiga teikti pirmenybę energijos išteklių biržai nustatoma šilumos tiekėjams, elektros energijos gamintojams, šilumos aukciono dalyviams ir bendriems šilumos ir elektros energijos gamintojams, išsigyjantiems energiją ir (ar) kurą elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti. Supaprastinti energijos išteklių rinkos dalyvių kontrolę ir viešinti informaciją apie energijos išteklių rinkoje sudaromus tiesioginius dvišalius sandorius. Sutrumpinti terminus ir supaprastinti sąlygas sudaryti tiesioginius ekonomiškai naudingesnius dvišalius sandorius.
III. Priemonių kaštai	Prognozuojama, kad ilgalaikiai (pusmečio arba metų trukmės) tiesiogiai sudaryti dvišaliai sandoriai tarp verslo riziką galinčių priimti subjektų ir toliau bus sudaromi ne per energijos išteklių biržą. Trumpalaikių sandorių poveikis rinkos dalyviams dėl trumpų įvykdymo terminų ir mažų prievolių užtikrinimo priemonių rinkos dalyviams bus minimalus. Papildomų išlaidų energijos išteklių biržos operatoriui (BALTPPOOL UAB) nenumatoma, kadangi reikalingus energijos išteklių biržos duomenų valdymo sistemos ir operatoriaus informacinės sistemos pakeitimus numatoma atlikti operatoriaus nuosavomis lėšomis, įtraukiant jas į sistemų kasmetinių tobulinimų sąnaudas.
IV. Nauda visuomenei	Įtvirtinus skaidrias, aiškias ir vienodas procedūras, bus formuojama reali vidutinė biokuro biržos kaina, kuri užtikrins ne tik pagrįstą šilumos kainą, bet ir gaminamos ar superkamos šilumos didžiausią leistiną viršutinę šilumos kainos ribą. Supaprastinus tiesioginių dvišalių sandorių sudarymo procedūras, rinkos dalyviai bus skatinami siekti sudaryti ekonomiškai naudingesnius sandorius. Be to, renkant duomenis apie tiesiogiai sudaromus dvišalius sandorius ir viešinant apibendrintus duomenis apie juos, bus užtikrinama šių sandorių kontrolė ir bus daroma teigiama įtaka rinkai formuojant tiesiogiai sudaromų dvišalių sandorių biokuro kainą.

Nutarimo projektas neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Nutarimo projektas 2019 m. gegužės 8 d. pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir patikslinus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas teikiamas pakartotinai.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Konkurencingumo grupė (grupės vadovas Karolis Švaikauskas, tel. (8 5) 203 4474, papild. 1, tiesioginis rengėjas – Saulius Kubilius, tel. (8 5) 203 4474, papild. 2, el. p. saulius.kubilius@enmin.lt).

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimo Nr. 277 „Dėl Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 5 lapai.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 3 d. nutarimo Nr. 277 „Dėl Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministras,
pavaduojantis energetikos ministrą

Virginijus Sinkevičius

**Originalas nebus
siunčiamas**